

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. R. Berdilo)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, I. Dutca, A. Malîi)

D E C I Z I E

11 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de SRL „Aqua Lider”, reprezentată de avocatul Ermurachi Cristina,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Aqua Lider” împotriva SA „Rabel”, BC „Victoriabank” SA și SRL „Fabbri-Inox”, intervenient accesoriu notarul Viorica Nagacevschi, cu privire la constatarea nulității contractului de ipotecă încheiat între SA „Rabel” și BC „Victoriabank” SA și,

cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Aqua Lider” împotriva SA „Rabel”, intervenienți accesorii BC „Victoriabank” SA, SRL „Fabbri-Inox”, SRL „Gana-Ilen”, SA „Atlant-Super”, cu privire la constatarea nulității hotărârilor din procesul-verbal nr. 21 din 04 octombrie 2011,

împotriva încheierii din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse SRL „Aqua Lider” și a încheierii din 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a restituit cererea de apel depusă de SRL „Aqua Lider”,

c o n s t a t ă :

La 22 noiembrie 2017, SRL „Aqua Lider” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SA „Rabel”, BC „Victoriabank” SA și SRL „Fabbri-Inox”, intervenient accesoriu notarul Viorica Nagacevschi cu privire la constatarea nulității parțiale a contractului de ipotecă din 20 decembrie 2011 încheiat între SA „Rabel” și BC „Victoriabank” SA în privința ½ cotă-parte din bunul imobil situat în mun. xxxx, bd. Xxxx, nr. cadastral xxxx și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 10 octombrie 2019, SRL „Aqua Lider” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SA „Rabel”, intervenienți accesorii BC „Victoriabank” SA și SRL „Fabbri-Inox” cu privire la constatarea nulității hotărârilor din procesul-verbal nr. 21 din 04 octombrie 2011 al Adunării Generale Extraordinare a Acționarilor privind acceptarea garantării de către SA „Rabel” în calitate de debitor gajist a executării obligațiilor SRL „Fabbri-Inox” față de BC „Victoriabank” SA privind rambursarea creditului, prin transmiterea în gaj a bunului imobil - construcție

nefinalizată situată în mun. xxxx, bd. Xxxx, numărul cadastral xxxx și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 17 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a dispus conexasia cauzei civile nr. 2c-3541/2019 intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Aqua Lider” împotriva SA „Rabel” intervenient accesoriu BC „Victoriabank” SA și SRL „Fabbri-Inox” cu privire la constatarea nulității hotărârilor din procesul-verbal nr.21 din 04 octombrie 2011 și încasarea cheltuielilor de judecată cu cauza civilă nr. 2c-1031/2017 intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Aqua Lider” împotriva SA „Rabel”, BC „Victoriabank” SA și SRL „Fabbri-Inox”, intervenient accesoriu notarul Viorica Nagacevschi cu privire la constatarea nulității contractului de ipotecă și încasarea cheltuielilor de judecată, cu atribuirea numărului nr. 2c-1031/2017.

Prin hotărârea din 21 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Aqua Lider” împotriva SA „Rabel”, BC „Victoriabank” SA și SRL „Fabbri-Inox”, intervenient accesoriu notarul Viorica Nagacevschi, cu privire la constatarea nulității contractului de ipotecă încheiat între SA „Rabel” și BC „Victoriabank” SA și încasarea cheltuielilor de judecată și cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Aqua Lider” împotriva SA „Rabel”, intervenienți accesorii BC „Victoriabank” SA, SRL „Fabbri-Inox”, SRL „Gana-Ilen”, SA „Atlant Super”, cu privire la constatarea nulității hotărârilor din procesul-verbal nr. 21 din 04 octombrie 2011 și încasarea cheltuielilor de judecată, au fost respinse ca neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 09 iunie 2021, SRL „Aqua Lider” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 21 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin încheierea din 14 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel nemotivate depusă de SRL „Aqua Lider” împotriva hotărârii din 21 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

S-a acordat apelantului un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea cererii de apel motivate și achitarea taxei de stat în sumă de 37 702,50 de lei.

S-a explicat că, în cazul lichidării neajunsurilor la cererea de apel în termenul stabilit de instanță, cauza va fi examinată în ordine de apel. În caz contrar, dacă cererea de apel nu va întruni exigențele prevăzute de lege, completul de judecată va soluționa chestiunea restituirii cererii de apel, fără înștiințarea participanților la proces.

La 03 noiembrie 2021, SRL „Aqua Lider” a depus cererea de apel motivată și cerere cu privire la amânarea taxei de stat.

Prin încheierea din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de amânare a plății taxei de stat.

S-a admis parțial cererea SRL „Aqua-Lider” privind scutirea de la plata taxei de stat și s-a scutit SRL „Aqua-Lider” de la plata taxei de stat în mărime de 20 000 de lei. În rest, cererea SRL „Aqua-Lider” privind scutirea de la plata taxei de stat a fost respinsă.

Nu s-a dat curs cererii de apel nemotivată depusă de SRL „Aqua-Lider” împotriva hotărârii din 21 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

S-a acordat apelantului, SRL „Aqua-Lider” un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea cererii de apel motivate și achitarea taxei de stat în sumă de 17 162,50 de lei.

Prin încheierea din 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de SRL „Aqua-Lider” și s-a remis apelantului SRL „Aqua Lider” cererea de apel cu toate documentele anexate.

La 14 februarie 2022 și suplimentar la 28 februarie 2022, SRL „Aqua Lider”, reprezentată de avocatul Ermurachi Cristina, a depus cerere de recurs împotriva încheierilor din 04 noiembrie 2021 și 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierilor contestate.

În motivarea recursului s-a invocat că, încheierile contestate, au fost adoptate cu încălcarea normelor de drept procedural, fiind aplicate și interpretate eronat prevederile legale.

A mai indicat că nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată și că aprecierea probelor a fost arbitrară.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa participanților la proces la 04 martie 2022 prin scrisoare de însoțire (f.d. 83, vol. IV).

La 23 martie 2022, BC „Victoriabank” SA, a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului depus de SRL „Aqua Lider”, reprezentată de avocatul Ermurachi Cristina.

La 04 mai 2022, SRL „Aqua Lider”, reprezentată de avocatul Ermurachi Cristina, a depus supliment la cererea de recurs prin care a solicitat casarea încheierilor din 04 noiembrie 2021 și 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea cererii suplimentare a invocat că, obiectul acțiunii de constatare a nulității hotărârii expusă în procesul-verbal nr. 21 din 04 octombrie 2011 al Adunării Generale a Acționarilor, constituie constatarea nulității absolute a unui act juridic încheiat cu titlu gratuit.

Actul juridic cu titlu gratuit este acel act, în care avantajul (folosul) patrimonial conferit uneia dintre părți nu are drept scop obținerea avantajului corelativ. Astfel, în coraport cu actul juridic a cărui nulitate absolută se reclamă, se atestă faptul că SA „Rabel” a semnat contractul de ipotecă cu titlu gratuit, întru garantarea unui contract de credit de pe urma căruia nu a beneficiat patrimonial în niciun fel.

Recurentul a relatat că, în cazul unei eventuale constatări a nulității contractului de ipotecă, SRL „Aqua Lider” nefiind parte sau beneficiar a acestui contract de ipotecă, nu va avea beneficii patrimoniale.

Menționează că în acțiunea respectivă prin care se solicită constatarea nulității actului juridic, reieșind din faptul că, niciuna din părți nemijlocit nu ar fi în situația să fie impusă să restituie careva patrimoniu, se deduce inaplicabilitatea impunerii acțiunii date cu taxa de stat de 3%, impus de către instanța de apel. Or, în cadrul nemijlocit a acestei acțiuni, nici SRL „Aqua Lider” și nici SA „Rabel” nu solicită revindicarea căruiva patrimoniu.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea de restituire a cererii de apel la 01 decembrie 2021, care a fost expediată în adresa recurentului, la data de 27 decembrie 2021 (f.d.75, vol. 4), însă date despre recepționarea acesteia lipsesc.

Astfel, cererea de recurs înregistrată la 14 februarie 2022, este în termen.

Cu referire la cererea de recurs împotriva încheierii din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, aceasta se consideră a fi depusă în termen, deoarece în conformitate cu prevederile art. 368 alin. (3) din Codul de procedură civilă, poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Verificând legalitatea actelor de dispoziție contestate prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de SRL „Aqua Lider”, reprezentată de avocatul Ermurachi Cristina și va menține încheierile contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că, hotărârea din 21 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost contestată cu apel la 09 iunie 2021 de către SRL „Aqua Lider” (f.d. 7, vol. IV).

În temeiul art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 14 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel nemotivate și s-a acordat apelantului un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea cererii de apel motivate și achitarea taxei de stat în sumă de 37 702,50 de lei (f.d. 25-28, vol. IV).

Ulterior, la 03 noiembrie 2021, SRL „Aqua Lider” a depus cerere prin care a solicitat amânarea și scutirea parțială de la plata taxei de stat, anexând bonul de plată prin care a fost achitată în beneficiul statului suma de 540 de lei. La aceeași dată a fost înregistrată și cererea de apel motivată împotriva hotărârii din 21 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin încheierea din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de amânare a plății taxei de stat.

S-a admis parțial cererea SRL „Aqua-Lider” privind scutirea de la plata taxei de stat și s-a scutit SRL „Aqua-Lider” de la plata taxei de stat în mărime de 20 000 de lei.

S-a acordat apelantului, SRL „Aqua-Lider” un termen de 10 zile de la recepționarea prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea cererii de apel motivate și dovada achitării taxei de stat în sumă de 17 162,50 de lei.

Aici este de notat că, încheierea instanței de apel din 04 noiembrie 2021 a fost expediată, SRL „Aqua-Lider”, la adresa mun. xxxx, str. xxxx, fiind recepționată la 16 noiembrie 2021, conform avizului de recepție DS8005792344AS (f.d. 68, vol. IV).

Subsecvent, instanța de apel, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, prin încheierea din 01 decembrie 2021, a restituit cererea de apel depusă de SRL „Aqua-Lider” împotriva hotărârii din 21 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă (f.d.69-73, vol.4).

Or, în virtutea art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1).

Colegiul prin prisma criticilor aduse actelor judecătorești contestate și argumentelor aduse în favoarea casării acestora, apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel, având în vedere neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Deși, prevederile legii procedurale sunt exprese și certe în cazul declarării apelului, precum și obligația apelantului de a se conforma prevederilor legale în acest sens, cuprinse în art. 365 din Codul de procedură civilă, pentru a evita sancțiunile procedurale, apelantul depunând la 09 iunie 2021 cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe, nu s-a conformat normelor procedurale de a depune cererea de apel și dovada de plată a taxei de stat în cuantumul prevăzut de lege, având în vedere natura litigiului.

Totodată, Colegiu reiterează că, prin încheierea din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău prin care nu s-a dat curs cererii de apel, apelantul a fost scutit parțial de la plata taxei de stat și i s-a acordat un termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii, pentru înlăturarea neajunsurilor și anume prezentarea cererii de apel motivate și dovada achitării taxei de stat în sumă de 17 162, 50 de lei.

Cu referire la constatarea Curții de Apel Chișinău că, nu a fost depusă cererea de apel motivată, instanța de recurs menționează că aceasta nu influențează soluția instanței de apel de restituire a cererii, având în vedere neîndeplinirea integrală a indicațiilor instanței prin neprezentarea dovezii de plată a taxei de stat.

Astfel, instanța de apel corect a reținut că în interiorul termenului acordat apelantul nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În temeiul art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma normelor de drept procedural citate corelate cu situația de fapt, precum și în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, conform cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Colegiul evidențiază că, instanța de apel corect a punctat că, apelantul în termenul acordat nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Adițional, Colegiul învederează că, odată inițiind procedura de apel, apelantul urmează să se intereseze periodic de soarta dosarului. Or, părțile trebuie să întreprindă măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc, în plus, pornită la cererea de apel depusă de SRL „Aqua-Lider”.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului, art. 20 din Constituția

Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un remediu efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că apelantul/recurent și-a neglijat valorificarea în termen a drepturilor procedurale.

În circumstanțele expuse nu poate fi invocat faptul că recurentului i s-ar încălca dreptul la un proces echitabil, precum și că i s-ar îngădi accesul la justiție, precum și că nu i s-ar garanta posibilitatea exercitării căii de atac or, împrejurările conturate *supra* reliefează că, instanța de apel a acordat posibilitatea apelantului, având în vedere inclusiv principiul contradictorialității, să-și poată valorifica drepturile garantate de legislația națională, precum și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate, având în vedere că instanța de apel la emiterea încheierilor contestate s-a conformat prevederilor legale corelate cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat și va menține încheierile contestate.

În conformitate cu prevederile art. art. 424 alin. (2), 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Aqua Lider”, reprezentată de avocatul Ermurachi Cristina.

Se menține încheierea din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Aqua Lider” împotriva SA „Rabel”, BC „Victoriabank” SA și SRL „Fabbri-Inox”, intervenient accesoriu notarul Viorica Nagacevschi, cu privire la constatarea nulității contractului de ipotecă încheiat între SA „Rabel” și BC „Victoriabank” SA și, cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Aqua Lider” împotriva SA „Rabel”, intervenienți accesorii BC „Victoriabank” SA, SRL „Fabbri-Inox”, SRL „Gana-Ilen”, SA „Atlant-Super”, cu privire la constatarea nulității hotărârilor din procesul-verbal nr.21 din 04 octombrie 2011.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh